U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **JUDr. Č. S.**, zast. JUDr. Josefem Kolkou, advokátem, se sídlem Palackého 2760, Varnsdorf, proti žalovanému: **Krajský úřad Ústeckého kraje**, se sídlem Velká Hradební 3118/48, Ústí nad Labem, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 18. 10. 2010, č. j. 16 A 12/2010 - 84, vedeném u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 2 As 10/2011, o návrhu na vyloučení soudců Nejvyššího správního soudu z projednávání a rozhodnutí této věci,

takto:

Soudci Nejvyššího správního soudu JUDr. Vojtěch Šimíček, JUDr. Miluše Došková a Mgr. Radovan Havelec **nejsou vyloučeni** z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 2 As 10/2011.

O d ů v o d n ě n í :

Žalovaný rozhodnutím ze dne 15. 7. 2009, č. j. 1508/ZPZ/2009, zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí města Šluknov, Komise pro projednávání přestupků ze dne 21. 4. 2009, č. j. OVS: 512/2008/Ku-210-1, kterým byla žalobci uložena pokuta 1000 Kč za porušení ustanovení § 27 odst. 1 písm. j) zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů, a povinnost uhradit náklady řízení v částce 1000 Kč.

Krajský soud v Ústí nad Labem rozsudkem ze dne 6. 4. 2010, č. j. 16 Ca 5/2009 - 30, předmětné rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Nejvyšší správní soud ke kasační stížnosti žalovaného rozsudkem ze dne 26. 7. 2010, č. j. 2 As 54/2010 - 51, tento rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Krajský soud v Ústí nad Labem následně rozsudkem ze dne 18. 10. 2010, č. j. 16 A 12/2010 - 84, žalobu zamítl a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o žalobě a řízení o kasační stížnosti proti rozsudku krajského soudu ze dne 6. 4. 2010.

Dne 27. 1. 2011 byla věc předložena Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku krajského soudu ze dne 18. 10. 2010 a byla přidělena druhému senátu zdejšího soudu.

Uvedený senát přípisem ze dne 27. 1. 2011, č. j. 2 As 10/2011 - 100, zaslal účastníkům řízení poučení o složení senátu s tím, že danou věc podle rozvrhu práce projedná a rozhodne druhý senát Nejvyššího správního soudu ve složení: JUDr. Vojtěch Šimíček, JUDr. Miluše Došková a Mgr. Radovan Havelec; v případě nepřítomnosti některého z uvedených soudců může být senát doplněn některým ze soudců prvního senátu: JUDr. Marie Žišková, JUDr. Josef Baxa, JUDr. Lenka Kaniová a JUDr. Zdeněk Kühn. Současně soud účastníky poučil o tom, že mají-li za to, že někteří ze jmenovaných soudců Nejvyššího správního soudu jsou z projednávání věci vyloučeni pro svůj poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům (§ 8 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s. ř. s."), mohou namítnout jejich podjatost v propadné lhůtě jednoho týdne od doručení tohoto vyrozumění. O takové námitce rozhodne jiný senát.

Na uvedené poučení reagoval žalobce podáním ze dne 8. 2. 2011, ve kterém vznesl námitku podjatosti soudců JUDr. Vojtěcha Šimíčka, JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Radovana Havelce. Svou námitku odůvodnil tím, že stejný senát pod sp. zn. 2 As 54/2010 projednával kasační stížnost žalovaného proti původnímu rozsudku krajského soudu ze dne 6. 4. 2010, a proto lze pochybovat o nezaujatém poměru k účastníkům řízení. Pochybnost o nestrannosti soudu vyvstala žalobci zejména z některých pasáží odůvodnění rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 7. 2010, sp. zn. 2 As 54/2010, v nichž podle žalobce nestrannost soudu zcela zjevně chybí.

Soudci JUDr. Vojtěch Šimíček, JUDr. Miluše Došková a Mgr. Radovan Havelec ve vyjádření k námitce podjatosti uvedli, že nemají žádný vztah k této věci, k účastníkům řízení ani k jejich zástupcům a není dán žádný racionální důvod pro jejich vyloučení z rozhodování. Konstatovali, že podle jejich přesvědčení z odůvodnění rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 7. 2010, sp. zn. 2 As 54/2010, vydaného ve věci žalobce, neplyne nic, co by se dalo rozumně vyložit jako projev subjektivního vztahu k osobě žalobce či žalovaného, případně k předmětu řízení.

Předseda druhého senátu poté věc podle § 8 odst. 3 s. ř. s. předložil místopředsedovi soudu k určení senátu, který o námitce podjatosti rozhodne. Věc byla přidělena čtvrtému senátu Nejvyššího správního soudu.

Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. *soudci jsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučeni jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.*

Podle § 8 odst. 3 s. ř. s. *soudce, který zjistí důvod své podjatosti, oznámí takovou skutečnost předsedovi soudu a v řízení zatím může provést jen takové úkony, které nesnesou*

odkladu. Předseda soudu na jeho místo určí podle rozvrhu práce jiného soudce nebo jiný senát. Má-li předseda soudu za to, že není dán důvod podjatosti soudce, nebo týká-li se věc předsedy soudu, rozhodne o vyloučení Nejvyšší správní soud usnesením, a jde-li o soudce, Nejvyššího správního soudu, jiný jeho senát.

Integrální součástí práva na spravedlivý proces tak, jak je vymezeno v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina") a v čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva"), je garance toho, aby ve věci rozhodoval nezávislý a nestranný soudce. Nestrannost a nezaujatost soudce je jedním z hlavních předpokladů spravedlivého rozhodování a jednou z hlavních premis důvěry občanů a jiných subjektů v právo a právní stát (čl. 1 odst. 1 Ústavy České republiky).

Nestrannost soudce je především subjektivní kategorií, vyjadřující vnitřní psychický vztah soudce k projednávané věci v širším smyslu (zahrnuje vztah k předmětu řízení, účastníkům řízení, jejich právním zástupcům), o nichž je schopen relativně přesně referovat toliko soudce sám. Pouze takto úzce pojímaná kategorie nestrannosti soudce by však v praxi stěží nalezla uplatnění vzhledem k obtížné objektivní přezkoumatelnosti vnitřního rozpoložení soudce. Kategorii nestrannosti je proto třeba vnímat šíře, tedy i v rovině objektivní. Za objektivní ovšem nelze považovat to, jak se nestrannost soudce pouze subjektivně jeví vnějšímu pozorovateli (účastníku řízení), nýbrž to, zda reálně neexistují okolnosti, které by mohly objektivně vést k legitimním pochybnostem o tom, že soudce má k věci určitý, nikoliv nezaujatý, vztah. Vyloučení soudce z projednávání a rozhodování věci má být založeno nikoliv na skutečně prokázané podjatosti, ale již tehdy, jestliže lze mít pochybnost o jeho nepodjatosti. Subjektivní hledisko účastníků řízení o podjatosti může být podnětem k jejímu zkoumání; rozhodování o této otázce se však musí dít výlučně na základě hlediska objektivního (shodně též Ústavní soud ve věci sp. zn. I. ÚS 370/04).

Ústavní soud ve své judikatuře dále vyslovil, že *důvodné pochybnosti o soudcově nestrannosti jsou kategorií objektivní povahy a jako takové musí být založeny skutečnostmi objektivitě soudcovského rozhodování protiřečícími, a to natolik, že nikoli z pohledu účastníků řízení, ale v objektivním smyslu ústavně chráněnou nestranností soudcovského rozhodování otřásají* (srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 9. 3. 2000, sp. zn. III. ÚS 26/2000).

K vyloučení soudce z projednání a rozhodnutí věci může dojít teprve tehdy, když je evidentní, že vztah soudce k dané věci, účastníkům nebo jejich zástupcům, dosahuje takové povahy a intenzity, že i přes zákonem stanovené povinnosti nebude moci nebo schopen nezávisle a nestranně rozhodovat. Vztah soudce k věci nebo účastníkům, příp. jejich zástupcům, je třeba v daném případě posoudit ze dvou vzájemně se prolínajících hledisek, a to jaká je povaha tohoto vztahu a zda se jedná o zjevně intenzivní (např. bezprostřední, určitým způsobem individualizovaný) vztah (shodně též Ústavní soud ve věci sp. zn. II. ÚS 105/2001).

Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak, jak zákon tuto příslušnost stanovil, je tato zásadně dána, a postup, kterým je

věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný.

Postup odnětí věci zákonnému soudci pak musí vycházet z reálných a racionálních důvodů a musí být odůvodněn logickými a smysluplnými argumenty. Takové argumenty by měl ve svých podáních uplatnit každý, kdo vznáší námitku podjatosti a chce s touto námitkou uspět.

V projednávané věci žalobce uplatnil jen velmi nekonkrétní důvod týkající se vztahu soudců k účastníkům řízení, aniž specifikoval, zda tím mínil pozitivní či negativní vztah soudců k osobě žalobce nebo k žalovanému. Podjatost soudců druhého senátu spatřoval žalobce v jejich údajně nikoliv nestranném poměru k účastníkům řízení, který se měl projevit v odůvodnění rozsudku Nejvyššího správního soudu ve věci sp. zn. 2 As 54/2010. Žalobce ovšem nijak neupřesnil, jaké pasáže odůvodnění předmětného rozsudku má na mysli, ani v čem spočívá vztah soudců k některému z účastníků řízení.

Uplatněný důvod podjatosti představuje okolnost, která spočívá v postupu soudu v řízení o projednávané věci, resp. v rozhodnutí ve věci bezprostředně související s projednávaným případem. Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. tato skutečnost není důvodem pro vyloučení soudců z projednávání a rozhodnutí. Jiné důvody pro vyloučení výše vyjmenovaných soudců Nejvyššího správního soudu z projednávání a rozhodnutí této věci žalobce neuplatnil.

Nejvyšší správní soud podotýká, že důvodem pro vyloučení soudce z projednávání a rozhodnutí věci může být pouze jeho poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům. Poměr k věci může vyplývat především z přímého právního zájmu soudce na projednávané věci, zejména v případech, kdyby mohl být rozhodnutím soudu přímo dotčen ve svých právech. Poměr soudce k účastníkům nebo k jejich zástupcům může být založen např. příbuzenským nebo jemu obdobným vztahem (ať již zjevně přátelským či nepřátelským), může jít i o vztah ekonomické závislosti, apod. V daném případě však nebyla objektivně zjištěna žádná z těchto skutečností.

Čtvrtý senát Nejvyššího správního soudu uzavírá, že abstraktní důvody uplatněné žalobcem nemohou být důvodem pro vyloučení soudců druhého senátu z projednání a rozhodnutí věci a nejsou způsobilé vyvolat pochybnosti o nepodjatosti těchto soudců. Vzhledem k tomu, že se soudci druhého senátu necítí být podjatými a jejich podjatosti nenasvědčují ani jiné skutečnosti, čtvrtý senát Nejvyššího správního soudu rozhodl, že soudci Nejvyššího správního soudu JUDr. Vojtěch Šimíček, JUDr. Miluše Došková a Mgr. Radovan Havelec nejsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 2 As 10/2011.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. března 2011

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu